

Justitiedepartementet
Migrationsenheten
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.mig@regeringskansliet.se

Stockholm, 4 november 2021

Dnr: Ju2021/02593

Remissyttrande gällande ändrade regler i medborgarskapslagen (SOU 2021:54)

Slutbetänkande av Utredningen om språk- och samhällskunskapskrav för svenskt medborgarskap och andra frågor om medborgarskap (USSMA)

Sammanfattning:

Svenskar i Världen har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på rubricerad utredning. I utredningens uppdrag ligger huvudsakligen fyra uppdrag; att utreda huruvida möjligheterna att avslå en ansökan om befrielse av svenskt medborgarskap i syfte att motverka hedersrelaterat våld och förtryck ska utökas, att utreda vissa frågor om s.k. anmälningsärenden, att utreda kravet på ett hederligt levnadssätt i anmälningsärenden samt ett uppdrag att utreda om det kan behövas ytterligare åtgärder för att begränsa förekomsten av statslöshet. Utredaren har dock lämnat utrymme att även utreda andra närliggande frågor om svenskt medborgarskap. Svenskar i Världens yttrande avser främst behovet av informationsinsatser för att minska risken för svenska medborgare att förlora sitt svenska medborgarskap utan den enskildes vetskap.

Kommentar

Barn till utlandssvenskar förvärvar i enlighet med 2 § i medborgarskapslagen medborgarskap vid födseln. Av lagrummet framgår således att förvärvet av svenskt medborgarskap sker automatiskt, *ipso jure*. Den registrering som sker genom folkbokföringen hos Skatteverket av det nyfödda barnet får i stället ses som ett bevis för att barnet är svensk medborgare till följd av att förutsättningarna i nämnt lagrum föreligger. Svenskar i Världen bedömer därför att utredningen avseende anmälan och ansökan om svenskt medborgarskap inte berör utlandssvenskar med anledning av härstammingsprincipen, *jus sanguinis*. Svenskar i Världen anser generellt att utredningen inte i tillräcklig utsträckning beaktar utlandssvenskarnas situation och konsekvenserna som medborgarskapslagstiftningens utformning i vissa delar medför för utlandssvenskar.

Svenskar i Världen vill dock framhålla den till utredningen närliggande frågan om informationsinsatser för att underlätta för utlandssvenskar att behålla sitt svenska medborgarskap. Svenskar i Världen har redan i tidigare remissyttrande gällande

delbetänkandet SOU 2021:2 (dnr Ju2021/00115) lyft problematiken med utlandssvenskar som riskerar att förlora sitt svenska medborgarskap såvida de inte ansöker om att behålla medborgarskapet efter att de fyllt 18 år men innan de fyllt 22 år.

Det ställs idag stort ansvar på utlandssvenskars kännedom om svensk medborgarskapslag för att utlandssvensken ska kunna bevaka sin rätt att bibehålla sitt svenska medborgarskap. Enbart genom att informeras om att det svenska medborgarskapet kan gå förlorat får den enskilde möjlighet att själv ta ställning till om denne vill behålla sitt svenska medborgarskap. Med beaktande av att en förlust av medborgarskapet får anses utgöra ett allvarligt ingrepp i den enskildes rättigheter är det rimligt att den som riskerar att förlora sitt svenska medborgarskap i god tid innan får information om kommande förlust av medborgarskap om den enskilde inte vidtar åtgärder. Svenskar i Världen är av uppfattningen att svenska myndigheter behöver ta ett större ansvar att informera utlandssvenskarna om risken att förlora medborgarskapet om inte anmälan görs inom föreskriven tid.

Svenskar i Världen föreslår att polismyndighet, ambassad, konsulat, Skatteverket och Migrationsverket tar ett gemensamt ansvar för att informationen når utlandssvenskar som är mellan 18 år och 22 år. Svenskar i Världen kan på uppdrag av regeringen och med särskilt anslag bidra till informationsspridningen till sina medlemmar.

Sammanfattningsvis anser Svenskar i Världen att ingen svensk medborgare ska kunna fråntas dess rättigheter och skyldigheter utan att först ha informerats om att detta kan ske om en ansökan inte görs innan den svenska medborgaren fyllt 22 år.

Cecilia Borglin
Generalsekreterare, Svenskar i Världen